

Predmet: Základy politológie

Vyučujúci: doc. Mgr. Richard Sťahel, PhD.

Cieľ predmetu: Oboznámiť študentov so základnými pojmami, koncepciami a teoretickými smermi nevyhnutnými pre chápanie historických súvislostí teórie i praxe politiky rovnako ako aj aktuálneho politického diskurzu. Kurz poskytuje prehľad najrozšírenejších politických inštitúcií, spôsobov ich fungovania a kategorizácie.

Podmienky na udelenie kreditov: V priebehu semestra bude hodnotená dochádzka študenta na prednáškach a seminároch, za ktorú môže získať maximálne 24 bodov. Na seminároch bude študent povinný aktívne pracovať a zapájať sa do diskusie o politologických otázkach, za čo bude ohodnotený na maximálne 10 bodov. Na seminároch bude študent povinný vypracovať a predstaviť prezentáciu na vybranú politologickú tému, za čo získa maximálne 16 bodov. Na konci semestra študent absolvuje test, ohodnotený na maximálne 20 bodov (minimum, ktoré musí získať je 10 bodov). Po úspešnom absolvovaní testu bude študent pripustený k ústnej skúške, za ktorú môže získať maximálne 30 bodov. Na záverečné hodnotenie A je potrebné získať najmenej 93 bodov, na hodnotenie B najmenej 86 bodov, na hodnotenie C najmenej 79 bodov, na hodnotenie D najmenej 72 bodov a na hodnotenie E najmenej 64 bodov.

Témy prednášok:

1. Pojem politológie. Vznik, predmet, časti a smery politológie.
2. Politické systémy. Delenie politických systémov. Demokracia a diktatúra. Zmeny politických systémov.
3. Štát. Vznik a teórie vzniku štátu. Atribúty štátu. Formy štátu. Funkcie štátu. Suverenita štátu. Právny štát.
4. Politické strany. Vznik, význam a úlohy politických strán. Typy politických strán a ideológie, z ktorých vychádzajú.
5. Volebné systémy. Voľby a ľudové hlasovanie. Typy a úlohy volieb. Volebné správanie.
6. Politická moc. Štátna moc. Deľba moci. Legitimita moci. Vláda. Formy vlády.
7. Občianstvo. Občianske práva, slobody a povinnosti. Občianska spoločnosť. Ľudské práva a slobody. Vznik, klasifikácia a ochrana ľudských práv.
8. Národ. Politický národ. Národné záujmy. Národ a štát.
9. Menšina a väčšina. Druhy menšín. Záujmy menšín. Tyrania väčšiny.
10. Politické elity. Vznik, štruktúra a úlohy politických elít.

Povinná literatúra:

DŘÍZOVÁ, E. a kol. 2012. *Politológia*. Nitra : ENIGMA PUBLISHING s.r.o.

KICZKO, L. a kol. 1997. *Slovník spoločenských vied*. Bratislava : SPN.

LIĐÁK, J. – KOGANOVÁ, V. 2004. *Politológia*. Bratislava : Sofa.

TÓTH, R. 1994. *Základy politológie*. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Odporúčaná literatúra:

- BUJNOVÁ, H. 2003. *Politológia*. Nitra : Enigma.
- HEYWOOD, A. 1994. *Politické ideologie*. Praha : Victoria Publishing.
- HEYWOOD, A. 2004. *Politologie*. Praha : Eurolex Bohemia.
- KRNO, S. 2006. *Typológia politických strán (so zreteľom na transformujúce sa štáty)*. Nitra : UKF.
- ŘÍCHOVÁ, B. 2002. *Úvod do súčasnej politologie. (Srovnávací analýza demokratických politických systémů)*. Praha : Portál.
- SWIFT, A. 2005. *Politická filozofie. Základní otázky moderní politologie*. Praha : Portál.

Témy seminárnych prác:

1. Demokracia (priama, nepriama)
2. Demokracia (parlamentná, prezidentská)
3. Demokracia (konsenzuálna, väčšinová)
4. Demokracia (liberálna, ústavná)
5. Demokracia (participačná, konsociačná)
6. Referendum a iné formy priamej demokracie
7. Konzervativizmus
8. Liberalizmus
9. Socializmus
10. Populizmus
11. Extrémizmus – jeho formy a definičné znaky
12. Sekularizmus a klerikalizmus
13. Fašizmus a neofašizmus
14. Pravica a ľavica
15. Typy volebných systémov
16. Úloha volieb
17. Inštitút občianstva a roviny občianstva (miestne, regionálne, národné/štátne, európske, globálne)
18. Občianske práva a povinnosti
19. Politické strany a ich miesto v systéme ústavnej demokracie
20. Ľudské práva a občianske práva
21. Politická väčšina a menšina
22. Politický systém a typy politických systémov
23. Politické elity, úlohy a zodpovednosť demokratických elít
24. Štát ako politická inštitúcia, absolutizácia štátu, oslabovanie štátu
25. Koncept právneho štátu, deľba a kontrola moci